

Αθήνα, 18 Νοεμβρίου 2013
Α.Πρωτ.Φ.1100.2/48668/2013
Πληροφορίες: 213 13 06 640

Προς
Γενικό Γραμματέα Πληθυσμού και Κοινωνικής Συνοχής
Υπουργείο Εσωτερικών
Ευαγγελιστρίας 2
105 63 ΑΘΗΝΑ

ΘΕΜΑ: «Παρατηρήσεις επί του Σχεδίου Νόμου για την Κύρωση του Κώδικα Μετανάστευσης και Κοινωνικής Ένταξης»

Αξιότιμε κύριε Γενικό Γραμματέα,

Μετά την ολοκλήρωση της διαδικασίας δημόσιας διαβούλευσης για το σχέδιο νόμου «Κύρωση του Κώδικα Μετανάστευσης και Κοινωνικής Ένταξης» και ενόψει κατάθεσής του στη Βουλή προς ψήφιση, ο Συνήγορος του Πολίτη διατυπώνει με το παρόν έγγραφό του τις ακόλουθες παρατηρήσεις.

Κατ' αρχάς, ο Συνήγορος του Πολίτη κρίνει ως ένα ιδιαίτερα θετικό βήμα τη συγκέντρωση του συνόλου σχεδόν της νομοθεσίας που αφορά τη νόμιμη μετανάστευση σε ενιαίο κείμενο νόμου, γεγονός που διευκολύνει και απλοποιεί την εργασία των αρμόδιων υπηρεσιών, αλλά και αποσαφηνίζει το θεσμικό πλαίσιο για κάθε ενδιαφερόμενο.

Πέραν αυτού, ο Συνήγορος του Πολίτη διαπιστώνει και ορισμένες σημαντικές και εύστοχες επί της ουσίας αλλαγές που περιέχονται στο κείμενο του Κώδικα και κρίνεται ότι κινούνται προς την ορθή κατεύθυνση, λειτουργώντας ενισχυτικά για την εδραίωση ενός καθεστώτος ασφαλούς διαμονής και δικαιωμάτων για τους πολίτες τρίτων χωρών. Ενδεικτικά αναφέρονται στη συνέχεια σημεία του Κώδικα, τα οποία αποτιμώνται ως ιδιαίτερος θετικά και είχαν στο παρελθόν απασχολήσει την Αρχή, αποτελώντας αντικείμενο παρέμβασής της:

- Η υποχρέωση αιτιολόγησης των απορριπτικών αποφάσεων χορήγησης θεώρησης εισόδου από τις διπλωματικές και προξενικές αρχές (άρθρο 4 § 1)
- Η προθεσμία δύο μηνών στις υπηρεσίες του Υπουργείου Δημόσιας Τάξης και Προστασίας του Πολίτη για την αποστολή γνώμης ως προς τη συνδρομή λόγων δημόσιας τάξης και ασφάλειας για την έκδοση της απόφασης χορήγησης άδειας διαμονής. Η παράλειψη των υπηρεσιών να αποστείλουν εγκαίρως γνώμη δεν κωλύει τη διαδικασία (άρθρο 6, στοιχ. γ, εδάφ. 4).
- Η επέκταση της διάρκειας ισχύος των αδειών διαμονής συνολικά (άρθρο 7 § 5), καθώς και η αύξηση της χρονικής ισχύος διάρκειας της αυτοτελούς άδειας

διαμονής των μελών οικογένειας πολιτών τρίτης χώρας με δυνατότητα ισόχρονης ανανέωσής της (άρθρο 77 § 5)

- Η κατάργηση προσκόμισης σύμβασης εργασίας, ως προϋπόθεση για την ανανέωση άδειας διαμονής για εξαρτημένη εργασία (άρθρο 15 § 2)
- Η απλούστευση της διαδικασίας χορήγησης και ανανέωσης ορισμένων κατηγοριών αδειών διαμονής για ανθρωπιστικούς λόγους με μόνη την απόφαση του Υπουργού Εσωτερικών, καθώς και η μεταφορά των υπολοίπων στη δικαιοδοσία του Γενικού Γραμματέα της Αποκεντρωμένης Διοίκησης (άρθρο 19 § 1 & 2)
- Η θέσπιση νέων κατηγοριών άδειων διαμονής για ανθρωπιστικούς λόγους, άρθρο 19 § 1, στοιχ. β (σε θύματα και ουσιώδεις μάρτυρες ρατσιστικών πράξεων), στοιχ. δ. (σε πολίτες τρίτων χωρών που απασχολήθηκαν με ιδιαίτερα καταχρηστικούς όρους εργασίας και στοιχ. στ.(σε πολίτες των οποίων απορρίπτεται αίτηση για διεθνή προστασία).
- Η μείωση οικονομικών υποχρεώσεων ενόψει οικονομικής κρίσης, π.χ. μείωση ύψους προστίμων (άρθρο 24 § 1), κατάργηση προϋπόθεσης επαρκούς εισοδήματος για την ανανέωση άδειας διαμονής για οικογενειακή επανένωση (άρθρο 74 § 2), μείωση αξίας παραβόλου για την υπαγωγή στο καθεστώς του επί μακρόν διαμένοντος (άρθρο 133 § 2).
- Η ρητή πρόβλεψη για δικαίωμα οικογενειακής επανένωσης σε μέλη οικογένειας, τα οποία προηγουμένως διέμεναν στην ελληνική επικράτεια (άρθρο 71 § 1).
- Η διεύρυνση των όρων ένταξης πολίτη τρίτης χώρας στην ελληνική κοινωνία για την απόκτηση του καθεστώτος του επί μακρόν διαμένοντος (άρθρο 91 § 2)
- Η θέσπιση άδειας διαμονής για αλλοδαπούς δεύτερης γενιάς (άρθρο 109)

Εντούτοις, με βάση την εμπειρία του Συνηγόρου του Πολίτη από την μακρόχρονη ενασχόλησή του με ζητήματα αλλοδαπών και μετανάστευσης, θα θέλαμε να θέσουμε υπόψη σας σημεία, τα οποία, κατά την εκτίμησή μας, μπορούν να αποτελέσουν αντικείμενο περαιτέρω επεξεργασίας. Ειδικότερα:

Α. Δικαίωμα διαμονής μελών οικογένειας Έλληνα

Στις προτεινόμενες ρυθμίσεις (βλ. άρθρο 83 επ. του σχεδίου) σχετικά με την είσοδο και διαμονή πολιτών τρίτων χωρών, που είναι μέλη οικογένειας Έλληνα, απαιτείται η κατοχή προηγούμενου νομιμοποιητικού τίτλου διαμονής για την απόκτηση του προαναφερόμενου τύπου άδειας διαμονής (πρβλ. άρθρο 83 παρ. 1). Ειδικότερα, σύμφωνα με την ανωτέρω διάταξη, απαιτείται ως προϋπόθεση για την χορήγηση της άδειας διαμονής είτε προηγούμενη θεώρηση εισόδου (visa), είτε τίτλος διαμονής, ο οποίος να έχει χορηγηθεί από τις αρμόδιες υπηρεσίες του Υπουργείου

Εσωτερικών ή της Αποκεντρωμένης Διοίκησης είτε η προηγούμενη κατοχή Ειδικού Δελτίου Ταυτότητας Ομογενούς (ως αλλογενής σύζυγος ομογενούς).

Στο ίδιο πλαίσιο, καταργείται ρύθμιση που σήμερα ισχύει και περιέχεται στο άρθρο 44 παρ.1 στχ. θ. του ν.3386/2005 και επιτρέπει την απόκτηση άδειας διαμονής σε συζύγους και συντηρούμενα μέλη οικογένειας Έλληνα που διαμένουν στην Ελλάδα ανεξαρτήτως προηγούμενης νόμιμης εισόδου και νόμιμης διαμονής στη χώρα.

Επικεντρώνοντας ειδικά στην κατηγορία των αιτούντων άσυλο (παρότι το ζήτημα δεν αφορά μόνο την εν λόγω κατηγορία), επισημαίνεται ότι με τις εν λόγω ρυθμίσεις η συγκεκριμένη κατηγορία αλλοδαπών στερείται της δυνατότητας κτήσης τίτλου διαμονής μέλους οικογένειας Έλληνα. Και αυτό συμβαίνει ενώ οι αιτούντες άσυλο, οι οποίοι είναι μέλη οικογένειας πολίτη Ε.Ε., έχουν, σύμφωνα με τη νομοθεσία της Ε.Ε. και τη σχετική νομολογία του Δ.Ε.Ε., το δικαίωμα για την αλλαγή καθεστώτος διαμονής και την κτήση τίτλου διαμονής μέλους οικογένειας πολίτη της Ε.Ε. Αντιθέτως, με την ρύθμιση που εισάγεται με τον προτεινόμενο Κώδικα υιοθετείται περιορισμός κτήσης τίτλου διαμονής μόνο για τα μέλη οικογένειας Έλληνα. Ο αποκλεισμός αυτός των αιτούντων διεθνούς προστασίας από την δυνατότητα κτήσης τίτλου διαμονής μέλους οικογένειας Έλληνα, εισάγει στην ελληνική έννομη τάξη διάκριση σε βάρος των μελών οικογένειας Έλληνα, οι οποίοι είναι αιτούντες διεθνούς προστασίας. Ταυτόχρονα, όμως, συνιστά διακριτική μεταχείριση σε βάρος όχι μόνο των εν λόγω αλλοδαπών σε σχέση με τους αιτούντες άσυλο που είναι μέλη οικογένειας πολίτη της ΕΕ, αλλά και σε βάρος των Ελλήνων συζύγων τους κατά την άσκηση του δικαιωμάτος τους στην προσωπική και οικογενειακή ζωή (πρβλ. ΣτΕ 22/2009, 2921/2005, 3792/2003, 2063/2003, 1906/2003, 1700/2003, 1018/2001, 485/1999 κ.α).

Περαιτέρω, σημειώνεται ότι από την ανωτέρω ρύθμιση, για την κτήση τίτλου διαμονής ως μέλη οικογένειας Έλληνα, φαίνεται να εξαιρούνται ακόμη και οι δικαιούχοι διεθνούς προστασίας (αναγνωρισμένοι πρόσφυγες και δικαιούχοι επικουρικής προστασίας). Βεβαίως, τα δικαιώματα των δικαιούχων διεθνούς προστασίας δεν αποτελούν κατ' αρχήν αντικείμενο του παρόντος κώδικα, καθώς αυτοί αποτελούν αντικείμενο ειδικών ρυθμίσεων. Πρέπει, όμως, να υπογραμμιστεί ότι ο δικαιούχος διεθνούς προστασίας δεν μπορεί να στερείται το δικαίωμα να επιλέξει αν θέλει να διατηρήσει το καθεστώς του δικαιούχου διεθνούς προστασίας ή να ζητήσει του χορηγηθεί άδεια διαμονής ως μέλος οικογένειας Έλληνα .

Σε κάθε περίπτωση, ο Συνήγορος του Πολίτη αντιλαμβάνεται ότι οι ρυθμίσεις που αφορούν την κτήση τίτλου διαμονής λόγω της οικογενειακής σχέσης με Έλληνα μπορούν να αποτελέσουν αντικείμενο κατάχρησης με την τέλεση λ.χ. εικονικών γάμων. Άλλωστε, ο περιορισμός αυτής της κατάχρησης φαίνεται να είναι και ο στόχος των προτεινόμενων περιοριστικού χαρακτήρα ρυθμίσεων. Ωστόσο, το υπαρκτό αυτό φαινόμενο και η θεμιτή στόχευση περιορισμού ή και εξάλειψης της κατάχρησης μπορεί να αντιμετωπιστεί με μέσα διοικητικού ελέγχου (λ.χ. ενδελεχείς και διεξοδικότερες συνεντεύξεις, απορρίψεις αιτημάτων χορήγησης άδειας διαμονής σε περιπτώσεις που δεν αποδεικνύεται συμβίωση, ανακλήσεις χορηγηθέντων τίτλων διαμονής κ.α.) και όχι με τον περιορισμό δικαιωμάτων που ανάγονται εν τέλει στη

σφαίρα δικαιωμάτων των Ελλήνων πολιτών, όπως το δικαίωμα επιλογής συζύγου, τέλεσης γάμου και απόλαυσης έγγαμου βίου.

Β. Απόδειξη επαρκούς εισοδήματος και υπολογισμός του

Ήδη και κατά το παρελθόν ο Συνήγορος του Πολίτη είχε υποβάλει νομοθετικές προτάσεις για την αναπροσαρμογή του ύψους του επαρκούς εισοδήματος ως προϋπόθεση για την ανανέωση ορισμένων κατηγοριών αδειών διαμονής. Με τον προτεινόμενο Κώδικα επέρχονται ορισμένες πολύ θετικές μεταβολές, όπως λ.χ. η κατάργηση εισοδηματικών κριτηρίων για την ανανέωση της άδειας διαμονής οικογενειακής επανένωσης (όπως ανωτέρω αναφέρθηκε). Στο ίδιο πλαίσιο θα μπορούσε να εξεταστεί η περαιτέρω μείωση των εισοδηματικών κριτηρίων για την απόκτηση άλλου τύπου αδειών διαμονής και ιδίως της άδειας του επί μακρόν διαμένοντος με τη μείωση για παράδειγμα της προσαύξησης που απαιτείται για τα μέλη της οικογένειας ή για τον συνυπολογισμό στο εισόδημα και των επιδομάτων ανταποδοτικού χαρακτήρα

Γ. Χορήγηση ειδικής βεβαίωσης

Στον προτεινόμενο Κώδικα διαπιστώνεται επίσης ότι δεν προβλέπεται πλέον η χορήγηση ειδικής βεβαίωσης νόμιμης διαμονής στην περίπτωση απόρριψης αιτήματος αρχικής χορήγησης άδειας διαμονής (βλ. άρθρο 26 παρ. 4).

Εν προκειμένω, ο Συνήγορος του Πολίτη θεωρεί ότι για λόγους συμμόρφωσης της διοίκησης με την παρεχόμενη προσωρινή δικαστική προστασία πρέπει να διατηρηθεί το υφιστάμενο νομοθετικό πλαίσιο.

Δ. Μέλη οικογένειας πολίτη Ε.Ε

Για λόγους πληρότητας του κώδικα, καθότι συγκεντρώνει σε ενιαίο κείμενο το σύνολο της μεταναστευτικής νομοθεσίας, είναι σκόπιμο να γίνει ρητή παραπομπή στις διατάξεις του Π.Δ 106/07 σχετικά με τα την «*Ελεύθερη κυκλοφορία και διαμονή στην ελληνική επικράτεια των πολιτών της Ευρωπαϊκής Ένωσης και των μελών των οικογενειών τους*», ώστε να συμπεριληφθούν στον κώδικα και τα μέλη οικογένειας πολιτών Ε.Ε.

Ε. Επιμέρους παρατηρήσεις σε συγκεκριμένα άρθρα

Στη συνέχεια ακολουθούν, επιγραμματικά, κάποιες παρατηρήσεις και προτάσεις της Αρχής επί συγκεκριμένων άρθρων:

Άρθρο 1: Ορισμοί

Για λόγους πληρότητας είναι σκόπιμο στους ορισμούς να γίνεται μνεία στους συντρόφους μελών οικογένειας πολιτών Ε.Ε. ή Έλληνα στο πλαίσιο καταχωρημένης συμβίωσης σύμφωνα με τα οριζόμενα στην ισχύουσα νομοθεσία (ΚΥΑ αριθμ. 23443/07.09.2011 για τον «*Καθορισμό του τύπου άδειας διαμονής, που χορηγείται σε υπηκόους τρίτων χωρών, συντρόφους πολίτη της Ε.Ε. ή Έλληνα*»).

Επίσης, στην § 1, εδάφ. λγ, στοιχ. α, θα πρέπει να συμπεριληφθεί, πέραν των περιπτώσεων ανηλίκων που έχουν υιοθετηθεί με αλλοδαπή δικαστική απόφαση, και περιπτώσεις υιοθεσιών που έχουν πραγματοποιηθεί με πράξεις ή αποφάσεις αλλοδαπής διοικητικής αρχής, εφόσον φυσικά έχουν λάβει χώρα στο πλαίσιο της Σύμβασης της Χάγης ή έχουν κηρυχθεί εκτελεστές ή έχουν αναγνωρισθεί από ελληνικό δικαστήριο.

Άρθρο 4: Άρνηση εισόδου

Η § 6 χρήζει περαιτέρω διευκρινίσεων αφενός μεν όσον αφορά τη διαδικασία διαπίστωσης λόγων που δικαιολογούν ανάκληση ή απόρριψη εκκρεμούς αιτήματος από τις αρμόδιες ελληνικές αρχές κατά την είσοδο αλλοδαπού, αφετέρου δε την παροχή έννομης προστασίας του.

Άρθρα 8 και 9:

Στις γενικές διατάξεις περί χορήγησης και ανανέωσης αδειών διαμονής, θα πρέπει να τεθούν προθεσμίες διεκπεραίωσης των σχετικών αιτημάτων εκ μέρους της Διοίκησης για όλους τους τύπους αδειών διαμονής.

Άρθρο 9: Ανανέωση Άδειας Διαμονής

Στην περίπτωση επίδοσης ληγμένης άδειας διαμονής, θα πρέπει να επεκταθεί ο χρόνος κατάθεσης αιτήματος ανανέωσης πέραν του μηνός, για λόγους ίσης μεταχείρισης με τους αλλοδαπούς που παραλαμβάνουν την άδεια διαμονής πριν αυτή λήξει.

Άρθρο 10 : Διαδικασία Επιδόσεων

Η χορήγηση ακριβούς αντιγράφου στον ενδιαφερόμενο οποιασδήποτε απόφασης τον αφορά (απορριπτική, ανακλητική ή απόφαση χορήγησης άδειας διαμονής) μετά τη λήξη των οριζόμενων προθεσμιών παραλαβής, θα πρέπει να αποτελεί υποχρέωση της Διοίκησης, χωρίς την προϋπόθεση της επίκλησης εννόμου συμφέροντος.

Στην § 4 θα πρέπει να διευκρινιστεί ότι η σχετική ενημέρωση θα διενεργείται σε κάθε περίπτωση με αποστολή συστημένης έγγραφης κλήσης, ώστε να διασφαλιστεί με αξιόπιστο τρόπο αφενός η ενημέρωση του ενδιαφερομένου, αφετέρου η σύννομη δράση της Διοίκησης.

Άρθρο 15: Χορήγηση και ανανέωση άδειας διαμονής για εξαρτημένη εργασία

Στην § 7, ο περιορισμός της άσκησης της ανεξάρτητης οικονομικής δραστηριότητας σε κατόχους αδειών διαμονής για εξαρτημένη εργασία με την αποκλειστική προϋπόθεση της απόκτησης άδειας διαμονής μακράς διάρκειας, στερεί την εν λόγω δυνατότητα από κατηγορίες κατόχων εξαρτημένης εργασίας που δεν πληρούν τη συγκεκριμένη προϋπόθεση.

Άρθρα 19 παρ. 1 και 20:

Προς διευκόλυνση των αιτούντων που διαμένουν εκτός Αττικής και εμπíπτουν στα ανωτέρω άρθρα, θα μπορούσε να προβλεφθεί η δυνατότητα υποβολής

των σχετικών αιτήσεων τους στις οικείες Αποκεντρωμένες Διοικήσεις προκειμένου να διαβιβαστούν στη συνέχεια προς εξέταση στο Υπουργείο.

Άρθρο 22: Δικαιώματα

Με την § 2 γίνεται πλέον ρητή αναφορά ότι οι πολίτες τρίτων χωρών που διαμένουν νόμιμα στην Ελλάδα ασφαλίζονται στους οικείους ασφαλιστικούς οργανισμούς και έχουν τα ίδια ασφαλιστικά δικαιώματα με τους ημεδαπούς. Σκόπιμο θα ήταν να υπάρξει συνεργασία των συναρμοδίων υπουργείων ώστε να διασφαλιστεί η ορθή εφαρμογή αυτής της διάταξης και να αποφευχθεί η έκδοση αντικρουόμενων διατάξεων.

Άρθρο 24: Κυρώσεις

Στην § 3 σκόπιμο θα ήταν να διευκρινιστεί ότι η ενημέρωση του αιτούντος για οποιοδήποτε ζήτημα αφορά τη διαδικασία έκδοσης της άδειας διαμονής, θα διενεργείται σε κάθε περίπτωση με αποστολή συστημένης έγγραφης κλήσης κατ' αναλογία με όσα προαναφέρθηκαν για τη διαδικασία των επιδόσεων αποφάσεων.

Άρθρο 25: Ανάκληση - Απόρριψη - Άρνηση χορήγησης άδειας

Στην § 1, στοιχ. β προτείνεται η απόλειψη της φράσης «ή προκύπτει από αμετάκλητο βούλευμα του αρμόδιου δικαστικού συμβουλίου», καθώς το βούλευμα δικαστικού συμβουλίου ανήκει στην προδικασία της ποινικής δίκης. Ακόμη δε και το αμετάκλητο βούλευμα ως προς την ύπαρξη αποχρωσών ενδείξεων για την παραπομπή στο ακροατήριο καλύπτεται από το τεκμήριο αθωότητας του κατηγορουμένου. Ο νόμος δεν μπορεί να αποδώσει παράνομες πράξεις που κωλύουν την έκδοση/ανανέωση ή επιτρέπουν την ανάκληση της άδειας διαμονής στον αιτούντα την άδεια κατά παράβαση του τεκμηρίου αθωότητας, που αποτελεί βασική δικαιοκίνητη αρχή της έννομης τάξης (άρθρ.6 παρ.2 ΕΣΔΑ).

Άρθρο 26: Διαδικαστικές εγγυήσεις

Στην § 2, ο Συνήγορος του Πολίτη θεωρεί ότι η δυνατότητα ασκήσεως αιτήσεως θεραπείας αποτελεί βασική αρχή του Κώδικα Διοικητικής Διαδικασίας που συνδέεται και με το συνταγματικό δικαίωμα αναφοράς (άρθρ.10 Συντάγματος). Ως εκ τούτου δεν θα πρέπει να περιορίζεται στην αποκλειστική προθεσμία των 6 μηνών, με δεδομένα δε και τα προβλήματα που παρατηρούνται στην πράξη κατά την επίδοση των αποφάσεων στους ενδιαφερόμενους. Κατά περίπτωση βέβαια, η Διοίκηση μπορεί να αποφανθεί, αιτιολογημένα, για τυχόν καταχρηστικότητα της αιτήσεως, (π.χ. σε περίπτωση μη προσκόμισης νεότερων στοιχείων).

Στην § 5 προτείνεται να συμπεριληφθούν στην εφαρμογή των σχετικών διατάξεων (αντίστοιχα με το στοιχείο γ. ιδίου άρθρου) και πολίτες τρίτων χωρών που καταγγέλλουν (ως θύματα ή ουσιώδεις μάρτυρες) οποιαδήποτε μορφή ρατσιστικής βίας.

Άρθρο 27: Υποχρεώσεις υπηρεσιών και υπαλλήλων - Κυρώσεις

Στο στοιχ. δ' της § 2 προτείνεται να δοθεί ανάλογη δυνατότητα συναλλαγής με τη διοίκηση και στα άτομα που καταγγέλλουν περιστατικά ρατσιστικής βίας. Γενικά δε νοείται οποιοσδήποτε περιορισμός στην καταγγελία παράνομης πράξης σε

κάθε αρμόδια αρχή, αφού το συνταγματικό δικαίωμα αναφοράς ισχύει για όλους χωρίς διάκριση (άρθρ.10 Συντάγματος).

Άρθρο 72: Υποβολή και εξέταση της αίτησης για έγκριση της οικογενειακής επανένωσης

Στην § 2, η προϋπόθεση της διακρίβωσης «δυνατότητας ενσωμάτωσης» από την αρμόδια προξενική αρχή είναι εξαιρετικά αόριστη με αποτέλεσμα να ενέχει τον κίνδυνο καταχρηστικής επίκλησής της. Να αναφερθεί στο σημείο αυτό ότι για την εισδοχή πολιτών τρίτων χωρών για οικογενειακή επανένωση κατά την Οδηγία 2003/86/ΕΚ του Συμβουλίου προβλέπεται ότι τα κράτη μέλη μπορούν να απαιτήσουν από τους υπηκόους των τρίτων χωρών να συμμορφωθούν με μέτρα ενσωμάτωσης, σύμφωνα με το εθνικό δίκαιο. Η ανωτέρω, ωστόσο, απαίτηση προϋποθέτει και την παροχή αντίστοιχων δράσεων από τα κράτη υποδοχής. Κατόπιν των ανωτέρω, για την αποσαφήνιση της εν λόγω διάταξης, προτείνουμε την θέσπιση ενδεικτικών, σχετικών με τη δυνατότητα ενσωμάτωσης, κριτηρίων.

Άρθρο 73: Χορήγηση της άδειας διαμονής

Στην § 1 πρέπει να συμπεριληφθεί σχετική διάταξη σύμφωνα με την οποία για τα ανήλικα τέκνα η αίτηση υποβάλλεται χωρίς να απαιτείται η καταβολή παραβόλου.

Στην § 3, θεωρούμε αναγκαία την συμπλήρωση της διάταξης, ούτως ώστε να επιτρέπεται η χορήγηση θεώρησης εισόδου σε τέκνο το οποίο ενηλικιώνεται μετά την παρέλευση της προβλεπόμενης προθεσμίας ολοκλήρωσης της διαδικασίας οικογενειακής επανένωσης με υπαιτιότητα της Διοίκησης, εφόσον η σχετική αίτηση έχει υποβληθεί τουλάχιστον εννέα μήνες πριν την ενηλικίωσή του. Εν συνεχεία, να του δίνεται η δυνατότητα, μετά την είσοδό του στη χώρα και πριν τη λήξη της θεώρησης εισόδου, να υποβάλει αίτηση για χορήγηση αυτοτελούς άδειας διαμονής, κατ' αναλογία με τις διατάξεις του άρθρου 77 του παρόντος.

Άρθρο 109: Άδεια διαμονής δεύτερης γενιάς

Θα μπορούσε να προβλέπεται η δυνατότητα χορήγησης της άδειας διαμονής δεύτερης γενιάς και στους αιτούντες του άρθρου 1Α του Κ.Ε.Ι. για τους οποίους εκκρεμεί το αίτημα στις αρμόδιες υπηρεσίες ιθαγένειας.

Άρθρο 139: Μεταβατικές ρυθμίσεις

α. Ανανέωση άδειας διαμονής δεκαετούς διάρκειας

Αναφορικά με τις μεταβατικές ρυθμίσεις, ο Συνήγορος του Πολίτη αντιλαμβάνεται και κατανοεί το στόχο της προώθησης της άδειας του επί μακρόν διαμένοντος. Ωστόσο, εκφράζει προβληματισμό για την πρόβλεψη του άρθρου 139 παρ. 3 σχετικά με την ανανέωση της άδειας διαμονής δεκαετούς διάρκειας – και πολύ περισσότερο της άδειας διαμονής αόριστης διάρκειας – σε τίτλο διαμονής διάρκειας τριών (3) ετών, σε περίπτωση που δεν πληρούνται οι προϋποθέσεις για την υπαγωγή στο καθεστώς του επί μακρόν διαμένοντος, καθώς πρόκειται για δυσμενή μεταβολή για τους κατόχους αδειών μακράς διάρκειας που δεν θα κατορθώσουν να υπαχθούν

στο καθεστώς του επί μακρόν διαμένοντος.

β. Δυνατότητα ανανέωσης τίτλου διαμονής σε περίπτωση προηγούμενης απόρριψης

Στις μεταβατικές διατάξεις (άρθρο 139 παρ.14) προβλέπεται η δυνατότητα ανανέωσης των εκκρεμών αιτημάτων και των αιτημάτων που θα υποβληθούν έως 30.6.2014 υπό την προϋπόθεση ύπαρξης βιβλιαρίου υγείας σε ισχύ και ανεξάρτητα από τη συμπλήρωση ή μη του απαιτούμενου αριθμού ημερών ασφάλισης. Προβλέπεται, επίσης, ότι ως εκκρεμή εκλαμβάνονται και τα αιτήματα που έχουν απορριφθεί τα δύο (2) προηγούμενα έτη 2012 και 2013 λόγω μη πλήρωσης της προϋπόθεσης που αφορά τη συμπλήρωση του προβλεπόμενου αριθμού ημερών ασφάλισης, «εφόσον οι ενδιαφερόμενοι πολίτες τρίτων χωρών τελούν υπό καθεστώς προσωρινής δικαστικής προστασίας και με τον όρο ότι παραιτούνται από τα ασκηθέντα ένδικα βοηθήματά τους».

Ο Συνήγορος του Πολίτη θεωρεί ότι για λόγους ίσης μεταχείρισης η παραπάνω ρύθμιση θα μπορούσε να καταλάβει και τους πολίτες τρίτων χωρών – περιλαμβανομένων των μελών των οικογενειών τους – που απορρίφθηκαν τα αιτήματά τους για λόγους μη συμπλήρωσης του απαιτούμενου αριθμού ημερών ασφάλισης τα τελευταία χρόνια εξ αιτίας της οικονομικής κρίσης, ανεξάρτητα από το αν τελούν υπό καθεστώς προσωρινής δικαστικής προστασίας ή όχι. Η εκκίνηση της διαδικασίας θα μπορούσε να προϋποθέτει την υποβολή αίτησης θεραπείας από τους ενδιαφερόμενους εντός συγκεκριμένης προθεσμίας (λ.χ. έως τις 30.6.2014).

Τέλος, θα θέλαμε να επισημάνουμε ότι η ορθή και η αποτελεσματική εφαρμογή των διατάξεων του υπό ψήφιση κώδικα, προϋποθέτει και την ορθή και αποτελεσματική λειτουργία των υπηρεσιών μιας στάσης. Στο σημείο αυτό, θα θέλαμε να τονίσουμε ότι προκειμένου να επιτευχθεί ο ανωτέρω στόχος κρίνεται επιτακτική και αυτονόητη η ανάγκη της επαρκούς στελέχωσης και ανάλογης υλικοτεχνικής υποδομής, καθώς δυστυχώς η Αρχή από την καθημερινή επικοινωνία με ήδη υπάρχουσες υπηρεσίες μιας στάσης έχει διαπιστώσει την ύπαρξη προβλημάτων εξαιτίας των ανωτέρω ελλείψεων.

Ευελπιστούμε ότι οι παραπάνω επισημάνσεις θα συμβάλλουν, στο μέτρο του δυνατού, στην διαπιστωμένη προσπάθειά σας για τη συνεχή βελτίωση του θεσμικού πλαισίου για τη νόμιμη διαμονή πολιτών τρίτων χωρών στην Ελλάδα και για την ομαλότερη ένταξή τους στην ελληνική κοινωνία.

Με εκτίμηση,

Βασίλης Καρύδης
Βοηθός Συνήγορος του Πολίτη